

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 89. An causa excusans à restitutione, etiam excuset à furto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

non teneris restituere, quia pauper jus habebat ad illam accipiendam, *Bonac. Lugo n. 5.* Si tamen rem propriam habebas, quam dare posses, & dedisti alienam, videris teneri restituere, quia teneris pauperi illi subvenire, nec poteris arripere aut determinare rem alienam, quamdiu tibi propria suppetebat. An fur, qui rem alienam in extrema necessitate consumpsit, teneatur restituere, dictum est n. 288.

*Q. 89. An causa excusans à restitutione, etiam excuset à furto. R. Negative, nam imprimis si res restituenda sit sub dominio tuo, patet ex dictis n. 430. te in gravi necessitate posse eam retinere, neque tamen in tali necessitate liceret tibi similem rem alienam surripere, uti dictum est p. 1. n. 955. Deinde etiam si res restituenda sit aliena, adhuc docent authores n. 430. citati licet eam ad tempus teneri à debitore in gravi necessitate constituto, & tamen certum est ex dictis p. 1. n. 955. non licere eam in gravi necessitate surripere: similiter si gravem infamiam deberes subire, excusaris à restitutione rei alienæ, neque tamen potes surripere, ut gravem infamiam caveas, ita *Lugo D. 13. N. 49. Nec obstat, quòd retentio seu non restitutio videatur esse continuata surreptio, nam superveniente rationabili causâ non censetur moraliter continuari surreptio, nec præceptum restituendi ita obligat, uti præceptum non surripiendi: Ratio disparitatis est, 1. quia præceptum restituendi videtur imitari præcepta affirmativa; & saltem requirit positionem actionis moraliter, præceptum autem non surripiendi est negativum; jam autem præcepta negativa**

obligant, non tantum semper pro semper, sed etiam magis, quam affirmativa, uti per exempla ostendit Lugo N. 51., quia nempe negativa, cum solum prohibeant actionem, minus exigunt, ergo non tam facile est excusatio contra illa; affirmativa autem exigunt poni aliquid, quod sit saltem moraliter positiva actio, quod plus est, ideoque facilius excusatur quis a transgressione, quia difficilius est ponere aliquid, quam nihil ponere, & ita etiam hic est, nam furando spoliando dominum re, quam possidet, sed restituendo spoliando te re, quam habes, facilius autem est non spoliare alterum, quam spoliare se ipsum, ideoque dominus non ita est invitus, si non restituas, quam si surripias, ergo causa excusans a restitutione non ideo excusat a surreptione. 2. Ille plus influit, qui primo & positive causat damnum, quam qui illud jam positum permittit seu non impedit, surripientem autem primo & positive influit; non restituens, tantum negative, non tollendo, ergo hic facilius excusatur quam ille.

436 Q. 90. *Quid addendum sit circa cessionem fori si-
ve honorum. R. Seqq. §. 1. Qui cedit bonis, libera-
tur quidem a carcere, nec amplius potest mole-
stari in foro externo, attamen probabilius est
cum Covar. Nav. Mol. Less. Castrop. Lugo, 7lls. T.
4. D. 3. N. 266. & aliis contra aliquos, si ad me-
liorem fortunam redeat, in conscientia teneri
satisfacere creditoribus, etiamsi Judex illi cessionem
addiderit solennitatem ignominiosam, hæc
enim adhibetur in pœnam præsumpti criminis,
ut homines deterreantur a contrahendis debitis
suâ substantiâ majoribus: notat tamen Dicast. D.*